

สารบัญ

คำบรรยายกฎหมายว่าด้วย พระธรรมนูญศาลยุติธรรม

		หน้า
หมวด ๑	บทที่ ๑	ข้อความทั่วไป
	บทที่ ๒	ศาลก่อนใช้พระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๔๗๗
	บทที่ ๓	บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่เกี่ยวกับศาล
	บทที่ ๔	เอกราชทางการศาล
	บทที่ ๕	ความเป็นอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล
	บทที่ ๖	คณะกรรมการตุลาการ
หมวด ๒	บทที่ ๑	อำนาจและหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เกี่ยวกับศาลยุติธรรม
		อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม
	ตอนที่ ๑	อำนาจจัดตั้งและยุบเลิกศาลยุติธรรม
		(ก) อำนาจจัดตั้งและยุบเลิกศาลถาวร
		(ข) อำนาจจัดตั้งและยุบเลิกศาลชั่วคราว
		ศาลชั่วคราว
		(๑) ในท้องที่ที่มีศาลแขวงอยู่แล้ว
		(๒) ในท้องที่ที่ยังไม่มีศาลแขวง
	ตอนที่ ๒	อำนาจแบ่งแผนกในศาล
	ตอนที่ ๓	อำนาจกำหนดจำนวนผู้พิพากษาประจำศาล
	ตอนที่ ๔	อำนาจสั่งให้ผู้พิพากษากระทำการแทนหัวหน้าผู้รับ ผิดชอบของศาล
		อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ พ.ศ. ๒๕๒๑

ตอนที่ ๑	อำนาจสั่งบรรจุข้าราชการตุลาการและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้พิพากษา	๒๓
ตอนที่ ๒	อำนาจจัดให้มีหรือปรับปรุงเงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวตามภาวะเศรษฐกิจ หรือปรับขึ้นเงินเดือนของข้าราชการฝ่ายตุลาการ	๒๓
ตอนที่ ๓	อำนาจเสนอแต่งตั้งให้บุคคลดำรงตำแหน่งข้าราชการฝ่ายตุลาการ	๒๔
ตอนที่ ๔	อำนาจสั่งเลื่อนชั้นและขึ้นเงินเดือนข้าราชการตุลาการ	๒๗
ตอนที่ ๕	อำนาจสั่งให้ข้าราชการตุลาการไปช่วยทำงานชั่วคราว	๒๗
ตอนที่ ๖	อำนาจโอนข้าราชการตุลาการไปทำงานในตำแหน่งข้าราชการธุรการ หรือตำแหน่งการเมืองในกระทรวงยุติธรรม	๒๘
ตอนที่ ๗	อำนาจโอนข้าราชการธุรการมาเป็นข้าราชการตุลาการ	๒๘
ตอนที่ ๘	อำนาจสั่งบรรจุข้าราชการตุลาการที่พ้นจากตำแหน่งไป	๒๘
ตอนที่ ๙	อำนาจสั่งบรรจุข้าราชการตุลาการที่ไปรับราชการทหาร	๒๙
ตอนที่ ๑๐	อำนาจสั่งให้ข้าราชการตุลาการลาออกหรือยับยั้งการลาออก	๒๘
ตอนที่ ๑๑	อำนาจสั่งให้ข้าราชการตุลาการผู้ขาดคุณสมบัติออกจากราชการ	๒๙
ตอนที่ ๑๒	อำนาจสั่งให้ข้าราชการตุลาการออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ	๓๐
ตอนที่ ๑๓	อำนาจสั่งให้มีการเลือกกรรมการตุลาการผู้ทรงคุณวุฒิ หรือสั่งให้เลือกซ่อมเมื่อตำแหน่งว่าง	๓๐
ตอนที่ ๑๔	อำนาจขอให้ ก.ต. พิจารณาใหม่ในกรณีที่รัฐมนตรีไม่เห็นด้วยกับมติของ ก.ต.	๓๐
ตอนที่ ๑๕	อำนาจนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งข้าราชการที่ ก.ต. มีมติ	๓๐
บทที่ ๒	ประธานศาลฎีกา	๓๑
ตอนที่ ๑	อำนาจวางระเบียบราชการฝ่ายตุลาการ	๓๒

	หน้า	
ตอนที่ ๒	อำนาจแนะนำตักเตือนผู้พิพากษา	๓๘
ตอนที่ ๓	อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม มาตรา ๑๐	๔๑
หมวด ๓	ศาลยุติธรรม	๔๓
บทที่ ๑	ศาลยุติธรรมในปัจจุบัน	๔๓
บทที่ ๒	ตอนที่ ๑ ศาลชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม	๔๔
	ตอนที่ ๒ ศาลชั้นต้นซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายอื่น	๔๕
	ตอนที่ ๓ ศาลชั้นต้นซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยอาศัยมาตรา ๓๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	๔๖
	ตอนที่ ๔ ศาลต่าง ๆ ทั่วประเทศ	๔๖
	ตอนที่ ๕ ศาลเคลื่อนที่	๔๘
	ตอนที่ ๖ การแบ่งแผนกในศาล	๕๑
	ตอนที่ ๗ การแบ่งคณะในศาล	๕๒
บทที่ ๓	การดำเนินคดีในศาล	๕๓
	ตอนที่ ๑ การดำเนินคดีในศาลชั้นต้น	๕๓
	ตอนที่ ๒ การฟ้องข้อ	๕๗
	ตอนที่ ๓ การดำเนินคดีในศาลสูง	๖๑
	- การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่	๖๓
หมวด ๔	เขตอำนาจศาล	๖๕
หมวด ๕	ศาลชั้นต้น	๖๗
บทที่ ๑	ตอนที่ ๑ ศาลแขวง	๖๗
	ตอนที่ ๒ เขตอำนาจศาลแขวง	๖๗
	ตอนที่ ๓ ศาลแขวงกลางคืน	๗๐
	ตอนที่ ๔ ศาลแขวงสาขาในกรุงเทพมหานคร	๗๑
	ตอนที่ ๕ อำนาจศาลแขวง	๗๒
	อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งของศาลแขวง	๘๐
	- ทุนทรัพย์แห่งคดี	๘๐
	- ทุนทรัพย์เพิ่มขึ้นหรือลดลง	๘๑

	หน้า
– ทูนทรัพย์ในคดีที่มีการฟ้องแย้ง	๘๒
– การร้องขอปล่อยทรัพย์ (ร้องขัดทรัพย์)	๘๒
คดีแพ่งที่ไม่อยู่ในอำนาจของศาลแขวง	๘๔
– คดีไม่มีทุนทรัพย์	๘๔
– คดีไม่มีข้อพิพาท	๘๕
– คดีล้มละลาย	๘๖
– คดีครอบครัว	๘๖
อำนาจพิจารณาคดีอาญาของศาลแขวง	๘๗
(๑) ในกรณีเกี่ยวกับความผิดหลายบท	๘๗
(๒) ในกรณีเกี่ยวกับความผิดหลายกรรม	๘๘
(๓) ในกรณีที่คดีอาญามีคดีแพ่งรวมอยู่ด้วย	๘๙
อำนาจพิพากษาคดีอาญาของศาลแขวง	๙๑
– การบวกโทษที่รอไว้ในคดีก่อน	๙๓
– การกำหนดโทษที่รอไว้ในคดีก่อน	๙๓
– การบวกโทษที่รอการลงโทษไว้	๙๖
ข้อสังเกตเกี่ยวกับพระธรรมนูญศาลยุติธรรม	
มาตรา ๒๒ (๕)	๙๗
บทที่ ๒ ตอนที่ ๑ ศาลจังหวัด	๙๙
ตอนที่ ๒ ศาลจังหวัดสาขา	๑๐๐
ตอนที่ ๓ เขตศาลจังหวัดกลุ่มเขตศาลแขวง	๑๐๑
ตอนที่ ๔ อำนาจของศาลจังหวัด	๑๐๒
บทที่ ๓ ตอนที่ ๑ ศาลแพ่งธนบุรีและศาลอาญาธนบุรี	๑๐๓
ตอนที่ ๒ เขตของศาลแพ่งธนบุรีและศาลอาญาธนบุรี	๑๐๔
ตอนที่ ๓ เขตของศาลแพ่งธนบุรีและศาลอาญาธนบุรีกลุ่มเขต ศาลแขวง	๑๐๔
ตอนที่ ๔ อำนาจศาลแพ่งธนบุรีและศาลอาญาธนบุรี	๑๐๔
บทที่ ๔ ตอนที่ ๑ ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลอาญากรุงเทพใต้	๑๐๕
ตอนที่ ๒ เขตของศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลอาญากรุงเทพใต้	๑๐๖

	หน้า
ตอนที่ ๓ เขตของศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลอาญากรุงเทพใต้ กลุ่มเขตศาลแขวง	๑๐๖
ตอนที่ ๔ อำนาจของศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลอาญากรุงเทพใต้	๑๐๖
ตอนที่ ๕ การเปิดทำการศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลอาญา กรุงเทพใต้	๑๐๗
บทที่ ๕ ตอนที่ ๑ ศาลแพ่งและศาลอาญา	๑๐๗
ตอนที่ ๒ เขตของศาลแพ่งและศาลอาญา	๑๐๘
ตอนที่ ๓ คดีที่เกินนอกราชอาณาจักรไทยและคดีที่จำเลยมีภูมิลำเนา อยู่นอกราชอาณาจักรไทย	๑๑๐
ตอนที่ ๔ อำนาจศาลแพ่งและศาลอาญา	๑๑๓
บทที่ ๖ ตอนที่ ๑ ศาลเยาวชนและครอบครัว	๑๑๔
ตอนที่ ๒ เขตอำนาจศาลเยาวชนและครอบครัว	๑๑๖
— เขตของศาลเยาวชนและครอบครัว	๑๑๖
ตอนที่ ๓ เขตศาลเยาวชนและครอบครัวกลุ่มเขตศาลอื่น	๑๑๘
ตอนที่ ๔ อำนาจศาลเยาวชนและครอบครัว	๑๑๘
ตอนที่ ๕ อายุของ “เด็ก” “เยาวชน” และ “ผู้เยาว์”	๑๒๐
— หลักเกณฑ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับอายุของผู้กระทำความผิด	๑๒๑
ตอนที่ ๖ อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา	๑๒๒
ตอนที่ ๗ อำนาจพิจารณาพิพากษาคดีครอบครัว	๑๒๓
บทที่ ๗ ตอนที่ ๑ ศาลแรงงาน	๑๒๕
ตอนที่ ๒ เขตของศาลแรงงาน	๑๒๕
ตอนที่ ๓ เขตของศาลแรงงานกลุ่มเขตศาลอื่น	๑๒๖
ตอนที่ ๔ อำนาจศาลแรงงาน	๑๒๗
บทที่ ๘ ตอนที่ ๑ ศาลภาษีอากร	๑๒๘
ตอนที่ ๒ เขตอำนาจศาลภาษีอากร	๑๒๙
ตอนที่ ๓ เขตศาลภาษีอากรกลุ่มเขตศาลอื่น	๑๓๐
ตอนที่ ๔ อำนาจศาลภาษีอากร	๑๓๐

	หน้า
หมวด ๖	
ศาลสูง	๑๓๓
บทที่ ๑ ตอนที่ ๑ ศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค	๑๓๔
ตอนที่ ๒ เขตของศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค	๑๓๕
ตอนที่ ๓ อำนาจศาลอุทธรณ์เหนือศาลอุทธรณ์ภาค	๑๓๗
ตอนที่ ๔ การพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอุทธรณ์และ ศาลอุทธรณ์ภาค	๑๓๗
— การพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง	๑๓๗
— การพิจารณาพิพากษาคดีอาญา	๑๓๙
ตอนที่ ๕ อำนาจของศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาค	๑๔๐
ตอนที่ ๖ ศาลอุทธรณ์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	๑๔๕
บทที่ ๒ ตอนที่ ๑ ศาลฎีกา	๑๔๖
ตอนที่ ๒ เขตของศาลฎีกา	๑๔๖
ตอนที่ ๓ อำนาจของศาลฎีกา	๑๔๗
ตอนที่ ๔ ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว	๑๔๘
ตอนที่ ๕ ศาลฎีกาแผนกคดีแรงงาน	๑๔๙
ตอนที่ ๖ ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากร	๑๔๙
ตอนที่ ๗ การดำเนินกระบวนการพิจารณาเกี่ยวแก่ประเด็นแห่งคดี ในศาลถึงที่สุด	๑๕๐
หมวด ๗	
ผู้พิพากษา	๑๕๓
บทที่ ๑ ตอนที่ ๑ การดำรงตำแหน่งผู้พิพากษา	๑๕๕
ตอนที่ ๒ ตำแหน่งต่าง ๆ ของผู้พิพากษา	๑๕๕
ตอนที่ ๓ การเข้าเป็นผู้พิพากษา	๑๕๖
— การสอบคัดเลือก	๑๕๖
— การทดสอบความรู้ในวิชากฎหมาย	๑๕๘
ตอนที่ ๔ วินัยของผู้พิพากษา	๑๕๙
ตอนที่ ๕ อำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีของผู้พิพากษา	๑๖๑

	หน้า
	หน้า
	หน้า
	หน้า
ตอนที่ ๖	๑๖๒
ตอนที่ ๗	๑๖๓
บทที่ ๒ ตอนที่ ๑	๑๖๙
ตอนที่ ๒	๑๗๑
ตอนที่ ๓	๑๗๙
บทที่ ๓	๑๘๐
ตอนที่ ๑	๑๘๐
— อาวุโสของผู้พิพากษา	๑๘๑
— การลำดับอาวุโสทางราชการของผู้พิพากษา	๑๘๑
ตอนที่ ๒	๑๘๒
ตอนที่ ๓	๑๘๔
บทที่ ๔	๑๘๕
บทที่ ๕	๑๘๗
ตอนที่ ๑	๑๘๘
ตอนที่ ๒	๑๘๘
ตอนที่ ๓	๑๙๒
ตอนที่ ๔	๑๙๓
ตอนที่ ๕	๑๙๓
ตอนที่ ๖	๑๙๔
ตอนที่ ๗	๑๙๔
หมวด ๘	๑๙๙
องค์คณะผู้พิพากษา	๑๙๙
บทที่ ๑	๑๙๙
องค์คณะพิจารณาและองค์คณะพิพากษา	๑๙๙

	หน้า	
บทที่ ๒	องค์คณะผู้พิพากษาในศาลชั้นต้น	๒๐๑
ตอนที่ ๑	องค์คณะผู้พิพากษาศาลชั้นต้นตามพระธรรมนูญศาลยุติธรรม	๒๐๑
-	องค์คณะผู้พิพากษาศาลแขวง	๒๐๑
-	องค์คณะผู้พิพากษาศาลชั้นต้นอื่นนอกจากศาลแขวง	๒๐๒
-	องค์คณะผู้พิพากษาศาลชั้นต้นใน ๔ จังหวัดภาคใต้	๒๐๔
ตอนที่ ๒	องค์คณะผู้พิพากษาศาลชั้นต้นตามกฎหมายอื่น	๒๐๔
-	องค์คณะผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว	๒๐๔
-	องค์คณะผู้พิพากษาศาลแรงงาน	๒๐๗
-	องค์คณะผู้พิพากษาศาลภาษีอากร	๒๐๗
บทที่ ๓	องค์คณะผู้พิพากษาศาลสูง	๒๐๘
ตอนที่ ๑	องค์คณะผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ภาค	๒๐๘
ตอนที่ ๒	องค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกา	๒๐๘
บทที่ ๔	สำรองผู้พิพากษา	๒๑๐
-	คุณสมบัติของสำรองผู้พิพากษา	๒๑๑
-	การคัดค้านสำรองผู้พิพากษา	๒๑๒
บทที่ ๕	ตะไต้ยุติธรรม	๒๑๓
-	คุณสมบัติของตะไต้ยุติธรรม	๒๑๓
-	การคัดเลือก บรรจุ และแต่งตั้งตะไต้ยุติธรรม	๒๑๓
-	อำนาจและหน้าที่ของตะไต้ยุติธรรม	๒๑๓
บทที่ ๖	ผู้พิพากษาสมทบ	๒๑๔
ตอนที่ ๑	ผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัว	๒๑๔
-	คุณสมบัติของผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัว	๒๑๔
-	การดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัว และระยะเวลาดำรงตำแหน่ง	๒๑๕

	– การฟื้นตำแหน่งของผู้พิพากษาศาลเยาวชน และครอบครัว และการแต่งตั้งผู้พิพากษาศาลแทน ในตำแหน่งที่ว่าง	๒๑๖
	– การปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาศาลเยาวชน และครอบครัว	๒๑๗
	– คำพิพากษาของผู้พิพากษาศาลเยาวชนและ ครอบครัว	๒๑๗
ตอนที่ ๒	ผู้พิพากษาศาลแรงงาน	๒๑๗
	– คุณสมบัติของผู้พิพากษาศาลแรงงาน	๒๑๘
	– การดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลแรงงาน และระยะเวลาดำรงตำแหน่ง	๒๑๘
	– การฟื้นตำแหน่งของผู้พิพากษาศาลแรงงาน	๒๑๙
	– การปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาศาลแรงงาน	๒๒๐
	– คำพิพากษาในการปฏิบัติงานของผู้พิพากษาศาล แรงงาน	๒๒๐
หมวด ๕	ภาคผนวก	
บทที่ ๑	พระธรรมนูญศาลยุติธรรม	๒๒๑
บทที่ ๒	รายการแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม	๒๒๙
บทที่ ๓	ย่อข้อกฎหมายจากคำพิพากษาฎีกาเกี่ยวกับพระธรรมนูญ ศาลยุติธรรม	๒๓๐
	– มาตรา ๑-๒	๒๓๐
	– มาตรา ๓-๙	๒๓๓
	– มาตรา ๑๐	๒๓๓
	– มาตรา ๑๑-๑๓	๒๓๓
	– มาตรา ๑๔	๒๓๓
	– มาตรา ๑๕	๒๓๙
	– มาตรา ๑๖	๒๔๖
	– มาตรา ๑๗-๑๘	๒๔๖

	หน้า
- มาตรา ๑๙	๒๔๖
- มาตรา ๒๐	๒๔๗
- มาตรา ๒๑	๒๔๗
- มาตรา ๒๒	๒๔๙
- มาตรา ๒๓	๒๕๙
- มาตรา ๒๔	๒๖๑
	๒๖๓

บรรณานุกรม